

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

אשרור השר ישראלי

משרד

מס' תיק

תכנית מתאר ארצית

לפרויקט - מ"ס ת/מ/א 3

7.1976

מס' תיק מקורי

מחלקה

שם תיק: תכנית מיתאר ארצית לדרכים - מס' ת/מ/א 3

מזהה פיזי: ג-11/14538

מזהה פריט: R0003jar

כתובת: 3-306-8-6-2

תאריך הדפסה: 16/02/2022

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965

תכנית מיתאר ארצית לדרכים

מס' ת/מ/א/3

משרד הפנים	
חוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965	
תכנית מיתאר ארצית.....	
המאושרת על ידי הממשלה לפי החלטתה	
מס'.....	מיום.....
והחתומה בידי מזכיר הממשלה ובידי שר הפנים.	
מזכיר הממשלה	שר הפנים
תאריך.....	

[illegible]

חוק התכנון והבניה, תשי"ה-1965
תכנית מיתאר ארצית לדרכים - ת/מ/א/3

מטרת התכנית	1. מטרת התכנית	- התוויית השלב הראשון של רשת הדרכים במדינה.
הגדרות	2. בתכנית זו:-	
"תשריט"	- תשריט בקנה מידה 1:100,000, המהווה חלק בלתי נפרד מן התכנית;	
"תשריט התוויית דרך"	- תשריט הנמסר לרשות המקומית ולוועדה המקומית, הנוגעות בדבר, כאמור בסעיף 3 לתכנית זו;	
"דרך"	- דרך מהירה, דרך פרברית מהירה, דרך ראשית או דרך איזורית;	
"רצועה מתוכננת"	- רצועת קרקע המיועדת לדרך בכללה, כולל מבנה הכביש, השוליים, האי המפריד, המידרונות ותעלות הניקוז וכן את הקרקע המיועדת לצמתים;	
"דרך מוצעת"	- דרך שהיא מתוכננת בתכנית אך עדיין אינה סלולה;	
"דרך מהירה"	- דרך לשני כבישים חד-סיטריים, במסלולים מופרדים, שבכל אחד מהם שני נתיבים לפחות, עם כניסות ויציאות על-ידי מחלפים בלבד, ללא צמתים במפלס וללא מיפגשי רכבת, המקשרת מוקדי פעילות היוצרים נפחי תנועה גדולים, והאוספת תנועה מדרכים ראשיות ואיזוריות, בין שהדרך מתוכננת בתכנית ובין שהיא קיימת;	
"דרך פרברית מהירה"	- דרך לשני כבישים חד-סיטריים, במסלולים מופרדים, שבכל אחד מהם שני נתיבים לפחות, עם כניסות ויציאות על-ידי מחלפים בלבד, ללא צמתים במפלס וללא מיפגשי רכבת, העוברת באיזורים מטרופוליטניים, מחלקת תנועה בתוך המטרופולין ומתחברת לרשת הדרכים הארצית, בין שהדרך מתוכננת בתכנית ובין שהיא קיימת;	
"דרך ראשית"	- דרך לשני כבישים חד-סיטריים, במסלולים מופרדים, שבכל אחד מהם שני נתיבים לפחות, עם כניסות ויציאות על-ידי מחלפים או צמתים, המקשרת בין איזורים שונים במדינה, והאוספת תנועה מדרכים איזוריות ומקומיות, בין שהדרך מתוכננת בתכנית ובין שהיא קיימת;	

"דרך איזורית" - דרך לשני נתיבים לפחות, עם כניסות ויציאות על-ידי צמתים, או במקרים מסוימים על-ידי מחלפים, המקשרת בין ישובים באיזור אחד או יותר, והאוספת תנועה מדרכים מקומיות, בין שהדרך מתוכננת בתכנית ובין שהיא קיימת;

"קו בניין" - קו מקביל לציר הדרך ובמרחק ממנו, כפי שנקבע בסעיף 5 לתכנית זו;

"מיתקן דרך" - מיבנה או מיתקן המהווה חלק של דרך, לרבות מיבנה הכביש, גשר, מעביר מים, אבל שפה, גדר, עמוד תאורה, רמזור, אי תנועה, תעלה, תחנה לאיסוף והורדת נוסעים, תחנת המתנה לרכב, מעברים עיליים ותחתיים להולכי רגל וכיוצא באלה;

"מבנה שירות" - מיבנה המיועד לשרת את הנוסעים בדרך, לרבות תחנת דלק, תחנת סיכה, מוסך לתיקון מכוניות, מיסעדה, קיוסק וכיוצא באלה.

3. תשריט התוויית דרך במיסגרת תכנית זו, שיש למסור לרשות המקומית ולוועדה המקומית, הנוגעות בדבר, כאמור בסעיף 261(ד) לחוק, טעון אישור מוקדם על-ידי הוועדה לשמירה על קרקע חקלאית.

אישור תשריט התוויית דרך

4. רוחב הרצועה המתוכננת של דרך מהירה או של דרך פרברית מהירה יהיה, כפי שמסומן בתשריט התוויית דרך ולא יעלה על 120 מטר.

רוחב הרצועה המתוכננת

רוחב הרצועה המתוכננת של דרך ראשית יהיה, כפי שמסומן בתשריט התוויית דרך ולא יעלה על 80 מטר.

רוחב הרצועה המתוכננת של דרך איזורית יהיה, כפי שמסומן בתשריט התוויית דרך ולא יעלה על 60 מטר.

במחלף של שתי דרכים או יותר, יהיה גבול הרצועה המתוכננת בין גבולות הרצועות המתוכננות של הדרכים, קטע מעגל שקוטרו עד 600 מטר.

בצומת של שתי דרכים או יותר, יהיה גבול הרצועה המתוכננת בין גבולות הרצועות המתוכננות של הדרכים, קטע מעגל שקוטרו עד 250 מטר.

מרחק בין קו 5. אם לא נקבע אחרת בתשריט, בתשריט התוויית דרך או בתכנית הבניין ובין ציר הדרך

מיתאר מקומית, יהיה המרחק בין קו הבניין ובין ציר הדרך:

בדרך מהירה - 150 מטר

בדרך פרבולית - 100 מטר
מהירה

בדרך ראשית - 100 מטר

בדרך איזורית - 80 מטר

איסור בניה 6. ברצועה המתוכננת לא תותר כל בניה שאינה מיתקן דרך.
ברצועה
המתוכננת

הגבלת בניה 7. בשטח שבין קו הבניין ובין גבול הרצועה המתוכננת לא תותר בין קו בניין ובין גבול הרצועה המתוכננת
בניה, פרט למיבנה שירות. מתן היתר למבנה שירות בשטח זה יהיה טעון אישורה של הוועדה המחוזית.

סטיה מהתכנית 8. בתכנית מיתאר מחוזית מותר לקבוע הוראות שיש בהן משום סטיה מתוואי דרך, כפי שנקבע בתכנית זו, הכל במידה הנראית לוועדה המחוזית באישור המועצה הארצית, כדי לתאם את תוואי הדרך לתנאים המקומיים של המקום.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965

תכנית מיתאר ארצית לדרכים

מס' ת/מ/א/3

דברי הסבר

תכנית מיתאר ארצית לדרכים, מס' ת/מ/א/3

דברי הסבר

1. הכנת התכנית

המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, בתוקף סמכותה לפי סעיף 50 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, הורתה על עריכת תכנית מיתאר ארצית לדרכים (להלן-התכנית) בישיבתה מיום 4.7.66.

שר הפנים, בתוקף סמכותו לפי סעיף 51 לחוק, מינה ביום 12.7.66 את משרד הפנים ואת משרד העבודה, בשיתוף עם משרד התחבורה, כמבצעי הוראות המועצה לעריכת התכנית.

2. מטרת התכנית

מטרת התכנית לתאר בצורה כוללת את המערכת הפיסית הקיימת והרצויה של הדרכים בתחום הקו הירוק, לקראת 15-20 השנים הקרובות, תוך כדי ציון תוואי הדרכים וסוגיהן ואופן השתלבותן במערכת אחת.

התכנית שואפת לכוון ולהנחות את התכנון והפיתוח במישור המחוזי והאיזורי בכל הנוגע לעורקי תחבורה, ולהגשים עקרונות ומגמות הנובעים מתוך ראייה כוללת של התכנון הפיסי במדינה. הפיתוח המוצע של רשת הדרכים לעתיד מבוסס על הרשת הקיימת ומבטיח גמישות במערכת הדרכים, לאור הדרישות העשויות להתעורר בעתיד.

3. בסיס התכנית

התכנית מתבססת על תכניות-אב ארציות ואיזוריות אשר הוכנו במשרד הפנים בשיתוף עם גופי תכנון שונים, וכן על סקרים, סיורים ובדיקות שנעשו בתיאום עם מחלקת עבודות ציבוריות ביחס לתוואי דרכים קיימות ומוצעות.

4. זיקת התכנית אל תוכניות אחרות

התכנית נמצאת בזיקה אל תכניות פיסיות אחרות, הן במישור הארצי, המחוזי והאיזורי.

מבין התכניות הארציות אשר השפיעו על התכנית הנדונה יש לציין את הבאות: תכנית מיתאר ארצית לתחזית התמורות בחלוקת האוכלוסייה במדינה, אשר אושרה על-ידי הממשלה, ותכנית מיתאר ארצית לגנים לאומיים ושמורות טבע, שתוגש בקרוב לממשלה לאישור.

רשת הדרכים מסתגלת אל מערכת הגנים ושמורות טבע מתוך מגמה לא לפגוע בערכי נוף נתונים. הדבר גם מתבטא בכך, שבאיזורים שונים בגליל, בכרמל ובהרי יהודה הורד בכמה מקרים דרג הכבישים על מנת לא לגרום למוטוריזציה מופרזת בשטחים הראויים לשקט ולשימור נוף.

התכנית הדנה בתחזית התמורות בחלוקת האוכלוסייה במדינה הינחתה את מערכת הדרכים ביחס לריכוזים אפשריים בעתיד, גודלם וקצב התפתחותם, מתוך הנחה שלריכוזים השונים תהיה משמעות תחבורתית שתתבטא בעומס התנועה בדרכים.

רשת הדרכים הארצית נקבעה בהתחשב בכל מה שתוכנן בתוכניות מיתאר מחוזיות, ובכל מה שהוחלט ביחס לצרכיו העצמיים של כל מחוז ומחוז. כמובן שפותרה גם הזיקה ההפוכה, מן המחוז אל הרשת הארצית.

לתוכניות המיתאר המקומיות של הערים ישנה השפעה מועטת יחסית על התכנית. היא אינה עוסקת בתכנון רשתות דרכים עירוניות, אך היא משתלבת בעורקי התחבורה הראשיים, החוצים ועוקפים את הערים הגדולות, ועל-ידי כך אינה מנתקת את הערים מן הנתיבים הראשיים.

5. זיקת התכנית אל אמצעי תחבורה אחרים

התכנית עומדת בזיקה אל אמצעי התחבורה הקיימים בארץ והם: התעופה הבינלאומית, התעופה הפנימית, הספנות והרכבת.

התעופה הבינלאומית. בארצנו מתבטאת בנמל התעופה בן-גוריון ובשירותים אשר בקירבתו, לכן, בתכנית המיתאר הארצית נקבעו דרכים מהירות, אליו וממנו, ובמיוחד בקשר אל תל-אביב וסביבתה.

נלקחו בחשבון גם נמלי התעופה העתידיים, כגון באר-שבע.

התעופה הפנימית. שדות התעופה הפנימיים, הקיימים והמוצעים בתכנית מיתאר ארצית לשדות תעופה, הנמצאת בשלבי הכנה מתקדמים, כגון: בן-יעקב, עטרות, שדה-דב, הרצליה, חיפה, אשקלון, מצדה, שפה-רמון ואילת, נמצאים כולם סמוך לעורקי תחבורה ארציים וניתנים לשילוב עם הרשת הארצית של דרכים בנגישות קלה יחסית.

הספנות. הנמלים הראשיים: חיפה, אשדוד ואילת - קשורים אל הדרכים
מהירות על-ידי מערכת כבישים.

הרכבת. מקומה של הרכבת בעתיד לא הובא בחשבון כגורם דומיננטי בתכנית,
אלא רק כגורם מסייע ומלווה.

6. עקרונות התכנית

התכנית מותווית על-פי מיספר עקרונות:

- (א) יצירת רשת דרכים מלוכדת ומשולבת שתאפשר תנועה ברחבי המדינה אל
כל הכיוונים הסבירים, בהמשכיות וברציפות, תוך מתן השתלבות בעורקי
תנועה מסוג ומדרג שונים.
- (ב) סיפוק דרכי גישה מכל מקום בארץ אל כל מקום אחר בתוואי הקצר
והיעיל ביותר.
- (ג) בניית רשת דרכים על בסיס של היררכיה תיפקודית המבחינה בין סוגים
שונים של דרכים בכל מרחב, דהיינו: בין דרכים מהירות, פרבריות
מהירות, ראשיות ואיזוריות.
- הרעיון המונח בעיקרון ההיררכיה הוא ניהול התנועה במערכת דנדריטית,
אשר בה יהיה המעבר מדרכים נמוכות בדרג, אל דרכים גבוהות יותר
בדרג ולהיפך. המגמה היא למנוע שימוש בדרך ארצית לצרכים מקומיים
של ישובים וכן מניעת מעבר של תנועה ארצית בכבישים פנימיים
ראשיים של ערים.
- (ד) הבטחת מיספר דרכים מהירות בעלות אופי וחתך של אוטוסטרדה, בעיקר
באיזורים המיושבים בצפיפות, כמו באיזור המטרופוליטני של תל-אביב
והפריפריה שלו.
- (ה) תיכנון נתיבים אלטרנטיביים בעיקר לצורך הפרדת התנועה.
- (ו) התאמת רשת דרכים אל המיבנה הטופוגרפי של ארצנו.
- (ז) התווית עורקי תחבורה ארציים בשטחים פתוחים ולא מיושבים בצפיפות,
על מנת להימנע מעורקי תנועה מפותלים, ממעברים ומהצטלבויות
מיותרות.
- (ח) התווית דרכים עוקפות, בעיקר בריכוזי אוכלוסייה גדולים, על מנת
לאפשר תנועה מהירה בקירבת הערים.

(ט) רשת הדרכים תוכננה כחלק אינטגרלי של כל הנתיבים במערב הירדן על מנת ליצור חיבור והמשכיות בעת הצורך.

(י) התווית רשת הדרכים תוך שמירה על שטחי חקלאות, בין אם מעובדים ובין אם פוטנציאליים; כמו כן שמירה על ערכי נוף, כגון: גנים לאומיים, שמורות טבע, שטחי יעור, אתרי עתיקות ואתרי ישוב.

היא גם מבטיחה דרכים מסויימות, העשויות לשמש לתיירות כשלצידן נראים ערכי נוף מיוחדים, כמו למשל דרך רמה-פקיעין בגליל ועוד.

(יא) הבטחת מערכת הצטלבויות בין סוגי הדרכים השונות, כולל הרדיוסים והשטחים הדרושים להצטלבות מכל סוג, דבר החיוני לפיתוח מערכת דרכים בעתיד, החופשית ממבואות צרים.

תכנית המיתאר הארצית לדרכים אינה מתיימרת לפתור בשלב זה את כל בעיות התחבורה במדינת ישראל בטווח הארוך, ומשום היותה תכנית פיסיית בלבד, גם אינה מתיימרת לפתור את כל הבעיות הכלכליות הכרוכות בביצוע ובסלילת הדרכים בארץ.

התכנית אינה מהווה תכנית ביצוע או סלילה. היא באה לאשר תנאים עקרוניים לפיתוח דרכים לפי סוגיהן. לקראת הביצוע המעשי של כל דרך תעובד תכנית מפורטת בק.מ. 1:2,500 או 1:5,000, אשר תאושר במוסדות התכנון בדרגים מקומיים ומחוזיים.

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם, בתוקף סמכות הממשלה לפי סעיף 53 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, לאשר תכנית מיתאר ארצית לדרכים, מס'ת/מ/א/3.

ד ב ר י ה ס ב ר

המועצה הארצית לתכנון ולבניה (להלן "המועצה") בתוקף סמכותה לפי סעיפים 50 ו-51 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 (להלן "החוק"), הורתה על עריכת תכנית מיתאר ארצית לדרכים (להלן "התכנית"), להתוויית רשת הדרכים במדינה.

שר הפנים, בתוקף סמכותו לפי סעיף 51 לחוק, מינה את משרד הפנים ואת משרד העבודה, בשיתוף עם משרד התחבורה, למבצעי הוראות המועצה לעריכת התכנית.

העתקי התכנית הועברו לוועדות המחוזיות לתכנון ולבניה למתן הערות, בהתאם לסעיף 52 לחוק, ונתקבלו מהן הערות.

המועצה דנה בתכנית ובהערות הוועדות המחוזיות והחליטה בישיבתה מיום ד' באדר תשל"א (1.3.71) להגיש את התכנית לממשלה.

הממשלה עיכבה את מתן האישור לתכנית בגלל הסתייגותם של מספר שרים ובעיקר של שר החקלאות, והטיפול הועבר לוועדת השרים לענייני כלכלה.

בבירורים שקוימו עם המשרדים השונים הסכימו כל השרים הנוגעים בדבר להסיר הסתייגויותיהם.

התכנית המוגשת בזאת עודכנה, בשיתוף פעולה ובהסכמת משרד העבודה ומשרד התחבורה.

מטרתה של התכנית היא לתאר בצורה כוללת את המערכת הפיזית הקיימת והמוצעת שלהדרכים בתחום הקו הירוק לקראת 15 - 20 השנים הקרובות, תוך כדי ציון תוואי הדרכים וסוגיהן ואופן השתלבותן במערכת אחת.

ואלה סוגי הדרכים הכלולים בתכנית זו:

- א. דרך מהירה
- ב. דרך פרברית מהירה
- ג. דרך ראשית
- ד. דרך אזורית

התכנית כוללת תשריט בקנה מידה של 1:100000, המהווה חלק בלתי נפרד מן התכנית והוראות התכנית.

מצורפת בזה הקטנה של התשריט בקנה מידה של 1:250000 (נספח 1).

המועצה מבקשת בזה, באמצעות שר הפנים, להגיש את התכנית לממשלה לאישורה, בהתאם להוראות סעיף 53 לחוק.

מצ"ב, התכנית, דברי הסבר, תשריט בקנה מידה של 1:250000 - נספח 1.

מוגש על ידי שר הפנים

כ"ג בתמוז תשל"ו
21 ביולי 1976

תכנית מיתאר ארצית מדרגים

1:250,000

תעודת המסמך
המסמך: תכנית מיתאר ארצית - 1965
חומר: מיתאר ארצית
המסמך: על ידי המפקדה הכללית
של
ההגנה
המסמך: מיתאר ארצית
המסמך: מיתאר ארצית

- דרך מהירה קיימת
- דרך מהירה מוצעת
- דרך מרבית מהירה קיימת
- דרך מרבית מהירה מוצעת
- דרך ראשית קיימת
- דרך ראשית מוצעת
- דרך אזורית קיימת
- דרך אזורית מוצעת
- דרך מקומית קיימת
- דרך מקומית מוצעת
- מחלף קיים
- מחלף מוצע
- גבול התכנית

